

Voorjaarsnota 2013

Colofon

Dit is een uitgave van de gemeente Veldhoven. Meer weten over Veldhoven?

Kijk op onze website www.veldhoven.nl of bel met 040 – 25 84 411.

Bezoekadres: Meiveld 1, 5501 KA Veldhoven

Postadres: postbus 10101, 5500 GA Veldhoven

E-mail: gemeente@veldhoven.nl

Alle cijfers onder voorbehoud van besluitvorming door de gemeenteraad

Veldhoven, juni 2012

Inhoudsopgave

1.	INLEIDING	5
1.1	INLEIDING	5
1.2	MOTIES EN TOEZEGGINGEN ALGEMENE BESCHOUWINGEN.....	6
1.2.1	Wijkconciërge	6
1.2.2	Collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO)	6
1.2.3	Kaders groenonderhoud	6
1.2.4	Huurtarieven en het WBP	7
1.3	LEESWIJZER	7
2.	BELEIDSONTWIKKELINGEN 2013	8
2.1	INLEIDING	8
2.2	TAAKSTELLLENDE BEZUINIGINGEN	8
2.2.1	Participatieplein	8
2.2.2	WelzijnsBudgetPlan	10
2.2.3	Bedrijfsvoeringskosten	12
2.3	AANVULLENDE BEZUINIGINGEN GEMEENTEFONDS	14
2.4	TRANSITIES	15
2.4.1	AWBZ	15
2.4.2	Wet Werken naar Vermogen	16
2.4.3	Jeugdzorg	19
2.4.4	Passend Onderwijs	20
2.5	AANVALSPLAN CRISISAANPAK WOON- EN WERKLOCATIES VELDHOVEN	23
2.6	DOORONTWIKKELING P&C-CYCLUS	24
3.	FINANCIËEL PERSPECTIEF 2013–2016	28
3.1	FINANCIËLE UITGANGSPUNTEN	28
3.2	STRUCTURELE DOORWERKING BURAP EN BIJSTELLING UITGANGSPUNTEN	30
3.3	INVENTARISATIE NIEUW BELEID 2013 E.V.	31
3.4	RESUMEREND: GEACTUALISEERD MEERJAREN-PERSPECTIEF	34
3.5	ONTWIKKELING RESERVEPOSITIE.....	35

VOORJAARSNOTA 2013 GEMEENTE VELDHOVEN

1. Inleiding

1.1 Inleiding

Hierbij bieden wij u de voorjaarsnota 2013 van de gemeente Veldhoven aan. Middels deze voorjaarsnota wordt de actuele stand van een aantal specifieke ontwikkelingen gepresenteerd en een financiële doorkijk gegeven in de te maken keuzen voor de komende jaren. Hierdoor wordt een basis gelegd voor de voorbereiding van de programmabegroting 2013-2016.

Als thema van de begroting 2012 werd gekozen voor "Met het oog op...". De toekomst bracht nog ontwikkelingen die het van ons vragen daar een scherp oog op te houden. Er werd voornamelijk gedoeld op de houdbaarheid van de overheidsfinanciën. Onzekerheid heerste op Europees, landelijk en daarmee verbonden lokaal niveau.

De onzekerheid van toen verandert steeds meer in zekerheid. Na de kredietcrisis, die in de zomer 2007 begon, heeft Europa nu te maken met een tweede crisis, de eurocrisis. Om die crisis te beteugelen zijn er begin 2012 afspraken, begrotingsregels, gemaakt die verplicht zijn voor alle landen die de euro als munteenheid voeren. Die begrotingsregels moeten een eind maken aan de groeiende staatsschulden en forse overheidstekorten waar veel eurolanden mee kampen. Om aan deze regels te voldoen zal Nederland weer flink moeten gaan bezuinigen. Het kabinet Rutte is gevallen doordat de onderhandelingen over de inhoud en grote van de bezuinigingsopdracht mislukt zijn. Na de zomer zullen er nieuwe verkiezingen plaatsvinden. Inmiddels heeft de 2^e kamer tijdig een bezuinigingspakket voor de begroting 2013 samengesteld en verstuurd naar de Europese Commissie. De grote, fasering en inhoud van het pakket, en daarmee de consequentie voor de gemeenten, is op dit moment niet duidelijk. Mochten er ontwikkelingen zijn die consequenties hebben voor het gestelde in deze voorjaarsnota zullen wij u per brief informeren (op zijn laatst voor de fractievergaderingen voorafgaand aan de commissie van 11 juni 2012).

Met grote zekerheid is te stellen dat er nog een landelijke bezuinigingsopdracht aanstaande is en dat wij als gemeente hier een aandeel in krijgen. Verder is het zo dat de woningmarkt nog steeds veel last heeft van de tweede economische crisis. De druk op de gemeenten neemt toe. Vooral als de gemeente een grote rol heeft in de ontwikkeling van woon- en werklocaties.

Bij de drie grote decentralisaties (transities) die op de gemeenten af komen heerst nog wel onzekerheid. De onduidelijkheid spitst zich voornamelijk toe op de financiële consequenties voor de gemeente Veldhoven. Wat krijgen de gemeente van het rijk? Maar ook vooral: Hoeveel de gemeente Veldhoven zelf nodig te hebben voor deze transities?

Nieuwe landelijke bezuinigingen en bezuinigingen door middel van decentralisaties, allemaal bezuinigingen in het heden en de toekomst. In het verleden (begroting 2011) is al een omvangrijk bezuinigingspakket gepresenteerd. Taakstellende bezuinigingen op het gebied van het participatieplein, het WelzijnsBudgetPlan en de bedrijfsvoeringskosten.

In deze voorjaarsnota 2013 wordt ingegaan op de bovenstaande ontwikkelingen en een financiële doorkijk gegeven van het meerjarenperspectief en de reservepositie. Te zien is dat de druk op de financiën steeds groter wordt. Is de in deze voorjaarsnota gepresenteerde meerjarige buffer nog voldoende met het oog op de aankomende bezuinigingen en de aanhoudende stagnatie van de woningmarkt? Hoe wordt de reservepositie weer gezonder? Vragen waarvoor bij het opstellen van de begroting 2013 een antwoord gevonden moet worden.

1.2 Moties en toezeggingen algemene beschouwingen

Tijdens de algemene beschouwingen (begroting 2012) zijn door de raad verschillende moties aangenomen en door het college verschillende toezeggingen gedaan. Over een aantal van deze moties en toezeggingen is afgesproken dat in deze voorjaarsnota 2013 een toelichting/stand van zaken wordt gegeven. Het betreft de volgende moties/toezeggingen:

1.2.1 Wijkconciërge

In dit kader zijn de afgelopen maanden twee zaken onderzocht. Allereerst is een evaluatie gehouden van de wijkconciërge in wijk D'Ekker. Ten tweede is het SRE gevraagd om een aantal activiteiten in wijken (waaronder ook de wijkconciërge in D'Ekker) te onderzoeken en te bezien in hoeverre die activiteiten ook in andere wijken uitgerold kunnen worden. De resultaten van beide zaken zijn pas dermate recent beschikbaar gekomen dat het niet meer mogelijk was om een voorstel op te nemen in de Voorjaarsnota. Het college zal derhalve medio juni 2012 een informatienota aan de raad voorleggen in antwoord op de motie.

1.2.2 Collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO)

De eerste maanden van 2012 was de inzet van capaciteit vooral gericht op het aanvalsplan crisis woningbouw. Het onderwerp CPO houdt daar verband mee. CPO kan immers een instrument zijn om ook in een crisistijd toch woningbouwactiviteiten te realiseren. Vanwege de prioriteit voor het aanvalsplan is echter nog geen apart voorstel opgesteld voor het CPO. In de tweede helft van 2012 zal over het onderwerp een informatienota voor de raad worden opgesteld. Overigens blijkt in de praktijk dat de crisis in de woningbouw ook gevolgen heeft voor initiatieven zoals CPO. Kwam het voor de crisis soms voor dat de gemeente gevraagd werd een CPO-initiatief te ondersteunen/te faciliteren, tijdens de crisis is er geen enkel verzoek meer in die richting aan de gemeente voorgelegd.

1.2.3 Kaders groenonderhoud

Met de raad zijn een drietal afspraken gemaakt:

- Om samen met de raad een tussenevaluatie van het groenbeleid te houden om te bezien of beleid en uitvoering overeenstemt met de wenselijkheid;
- om te beoordelen of beleid en uitvoering bijstelling behoeft en wat de consequenties zijn van een dergelijke bijstelling;

- deze evaluatie in de eerste helft van 2012 uit te voeren.

In de raadscommissievergadering van 16 april is gesproken over het groenonderhoud. De besproken aspecten worden verwoord in een informatie nota (naar het college in juni). Technische aspecten zullen zo nodig verwerkt worden in de onderhoudsbestekken.

1.2.4 Huurtarieven en het WBP

Afgesproken is om in deze voorjaarsnota aantoonbaar te maken of de huurtarieven van accommodaties marktconform zijn.

Op dit moment wordt gewerkt aan een verdergaand onderzoek naar de opbouw van huurtarieven (benoemd in rapport rekenkamercommissie). Vanwege de complexiteit vergt dit meer tijd. Het verband tussen huur en andere geldstromen (subsidies) spelen hierbij een rol. In het derde kwartaal zal een keuze voorgelegd worden (aan college) hoe hier mee om te gaan.

1.3 Leeswijzer

Deze voorjaarsnota bestaat uit drie hoofdstukken. Hoofdstuk 2 bevat een viertal ontwikkelingen voor 2013 e.v., taakstellende bezuinigingen, aanvullende bezuinigingen op het gemeentefonds, transities, aanvalsplan crisisaanpak woon- en werklocaties Veldhoven en tot slot een doorontwikkeling P&C-cyclus.

In het derde hoofdstuk worden de financiële uitgangspunten voor de begroting 2013 gepresenteerd. Ook vindt de vertaling van deze financiële beleids- en technische uitgangspunten plaats. Tevens wordt geïnventariseerd welke nieuwe beleidvoornemens er voor 2013 e.v. zijn. Hoofdstuk 3 sluit af met het geactualiseerde meerjarenperspectief 2013-2016, alle in deze voorjaarsnota gepresenteerde voorstellen nieuw beleid en er wordt inzicht gegeven in de reservepositie.

2. Beleidsontwikkelingen 2013

2.1 Inleiding

Dit hoofdstuk gaat in op een aantal ontwikkelingen. In de huidige meerjarenbegroting zijn een aantal taakstellende bezuinigingen (participatieplein, WelzijnsBudgetPlan, bedrijfsvoeringskosten) opgenomen. De stand van zaken en de planning voor 2013 e.v. komen aan de orde in paragraaf 2.2. In paragraaf 2.3 wordt ingegaan op aanvullende bezuinigingen op het gemeentefonds. De stand van zaken met betrekking tot de transities worden in paragraaf 2.4 beschreven. Het aanvalsplan bouwgrondexploitatie komt in paragraaf 2.5 aan de orde. En, een procesvoorstel aanpassing P&C-cyclus wordt tot slot in paragraaf 2.6 voorgelegd.

2.2 Taakstellende bezuinigingen

2.2.1 Participatieplein

In het beslisdocument behorende bij de begroting 2011 is een bezuinigingsdoelstelling neergelegd. Om deze te behalen ligt er voor de invoering van het Participatieplein Veldhoven de opdracht om in een periode van 4 jaar (2011-2014) te bezuinigen op de uitgaven voor de gemeentelijke inkomensvoorzieningen (Wwb/WIJ) en de gemeentelijke individuele zorgvoorzieningen (Wmo: huishoudelijke hulp 1).

In 2014 dient er uiteindelijk in totaal € 750.000 minder te worden uitgegeven op beide voorzieningen ten opzichte van de budgetten 2010.

In de jaren 2011, 2012 en 2013 worden de bezuinigingen opgebouwd in de volgende tranches:

Jaar	Totaal
2011	€ 280.000
2012	€ 400.000
2013	€ 600.000
2014	€ 750.000

Hieronder wordt een nieuw bezuinigingsscenario voor de WWB / Wmo in casu Huishoudelijke Hulp 1 toegelicht.

BEZUINIGINGEN WWB

In het kader van de voorbereidingen van het Participatieplein is in juli 2011 een scenario opgesteld om te komen tot bezuinigingen op de uitgaven Wwb/WIJ voor de periode 2011-2014 (zie memo van de werkgroep Wwb).

Jaar	Aantal 01-01	Aantal 31-12	Aantal -/-	Euro -/- (cum)
2011	423	393	30	€ 225.000
2012	393	363	30	€ 450.000
2013	363	333	30	€ 675.000
2014	333	303	30	€ 900.000

Bovenstaande ontwikkelingen hebben genoopt op korte termijn extra maatregelen te nemen, die de uitgaven uit het Inkomensdeel moeten beperken.

Daarvoor is het Plan MIN 60 ontwikkeld, dat het doel heeft om in 2011/2012 de uitgaven Wwb zodanig te beperken, dat vanaf 2012 de inkomsten en uitgaven Inkomensdeel Wwb weer in evenwicht zijn.

Uit de voorlopige beschikking 2012 van het Rijk blijkt dat het budget voor de Buig fors naar boven is bijgesteld. Daarentegen is te zien dat er een stagnatie is opgetreden in de daling van het aantal uitkeringsgerechtigden.

Het oorspronkelijke scenario is verlaten en het Plan van Aanpak MIN 60 geïntegreerd in een nieuw scenario WWB-bezuinigingen voor de periode 2011-2014 in het kader van het Participatieplein.

Jaar	Aantal 01-01	Aantal 31-12	Aantal -/-	Euro -/- (cum)
2011	412 ¹	383	29	€ tekort
2012	383	350	33	€ nullijn (evt positief)
2013	350	320	30	€ 225.000
2014	320	290	30	€ 450.000

¹ Het aantal uitkeringsgerechtigden per 1-1-2011 is bijgesteld van 423 naar 412 op basis van later verwerkte mutaties

De harde conclusie van dit scenario is, dat er pas in 2013 en 2014 bezuinigd gaat worden op de uitgaven Wwb en wel zo, dat er een overschot ontstaat op het Inkomensdeel Wwb. En dan moet alles mee zitten: de economie moet niet in elkaar storten, het aanbod op de arbeidsmarkt moet niet drastisch afnemen en de rijksoverheid moet niet onverwacht gaan korten op het Inkomensdeel Wwb.

BEZUINIGINGEN WMO

De werkgroep Wmo heeft de voorstellen voor bezuinigingen op de Wmo uitgewerkt. Deze voorstellen zijn een resultaat van overleg met de 2 grote zorgaanbieders in Veldhoven: Zuidzorg en RSZK. Binnenkort wordt gesproken met de kleinere zorgaanbieders en wordt ervan uitgegaan, dat zij de voorstellen zullen volgen.

De voorstellen hebben betrekking op:

1. Bevriezing van het tarief in 2012:

Dit voorstel blijft beperkt tot 2012 omdat er per 1-1-2013 nieuwe contracten moeten worden afgesloten met nieuwe tarieven.

2. Benutten steunsysteem van de cliënt met name in de vakantieperioden:

Er is een doorrekening gemaakt bij 4 weken geen vervanging en bij 6 weken geen vervanging per jaar voor een deel van de cliënten: 400 van de 600 (66%). Dit is doorberekend voor zowel de zorg in natura als voor de zorg op basis van een PGB.

3. Versterken zelfredzaamheid:

Bij 25% van de cliënten zal een aantal werkzaamheden op een andere manier worden uitgevoerd.

4. Procesinrichting:

Er worden voorstellen gedaan om de inrichting van het proces aan te passen mede in het kader van de Kanteling. Aan de kop wordt kritischer gekeken naar het benodigde aantal uren Huishoudelijke Hulp. In onze aanname zal 25% van de cliënten minder uren zorg nodig hebben.

Dit voorstel vereist de nodige voorbereiding.

De voorstellen zijn samengevat in onderstaand scenario/schema:

	2011	2012	2013	2014
Tarief		€ 78.000	pm	pm
Steunsysteem:				
Bij 4 weken		€ 146.000	€ 146.000	€ 146.000
Zelfredzaamheid		€ 91.200	€ 91.200	€ 91.200
Procesinrichting		€ 125.000	€ 250.000	€ 325.000
Totaal	€ 238.000	€ 440.200	€ 487.200	€ 562.200

BEZUINIGINGEN WWB EN WMO SAMEN

Op basis van bovenstaande voorstellen worden de bezuinigingen 2011-2014 op de uitgaven Wwb en Wmo in het kader van het Participatieplein samengevat in onderstaand scenario/schema.

Jaar	Wwb	Wmo	Totaal	Totaal 1e opdracht	Verschil	Bijstelling Voorjaarsnota
2011	€ 0	€ 238.000	€ 238.000	€ 280.000	-€ 42.000	Jaarrekening
2012	€ 0	€ 440.200 ¹	€ 440.200	€ 400.000	€ 40.200	Burap I-2012
2013	€ 225.000	€ 487.200	€ 712.200	€ 600.000	€ 112.200	€ 72.000
2014	€ 450.000	€ 562.200	€ 1.012.200	€ 750.000	€ 262.200	€ 222.000

1) Uitgegaan van de 4 weken termijn

Uit bovenstaand scenario/schema kan de conclusie worden getrokken, dat de bezuinigingsopdracht, die aan het Participatieplein is meegegeven kan worden gehaald in de periode 2011-2014. Dat geldt in 2012 ook voor de Wwb. In 2012 komen de eerste revenuen van de voorstellen voor de Wmo. In 2013 en 2014 wordt verwacht dat de opgelopen achterstand wordt ingehaald.

2.2.2 WelzijnsBudgetPlan

Tijdens de begrotingsbehandelingen in november 2011 is een voornemenbesluit genomen over de bezuinigingen op de subsidies van het WelzijnsBudgetPlan (WBP). Alle subsidies werden daarbij ingedeeld in één van de vier bezuinigingscategoriën (5%, 7,5%, 12,5% of 15%). Alle gesubsidieerde instellingen zijn schriftelijk over het voornemenbesluit geïnformeerd. De instellingen konden bezwaar aantekenen tegen het voornemenbesluit. Er is slechts een beperkt aantal bezwaarschriften ontvangen. Tijdens de begrotingsbehandelingen in november 2012 zal een definitief besluit over de bezuinigingen genomen dienen te worden om de bezuinigingen ingaande per 2013 te effectueren.

Tijdens de begrotingsbehandelingen in november 2011 is ook een aantal moties ingediend inzake de bezuinigingen. Eén van die moties had betrekking op een onderzoek naar het rendement van ouderenwerk. Met vertegenwoordigers van de ouderenbonden zijn inmiddels afspraken gemaakt over dit onderzoek. De uitkomsten van het onderzoek worden eind augustus 2012 verwacht, zodat die uitkomsten nog betrokken kunnen worden bij het besluit om de bezuinigingen definitief vast te stellen. Een andere motie had betrekking op het faciliteren van samenwerking van SWOVE met andere instellingen. Daarover is met SWOVE overleg gevoerd en SWOVE is op grond daarvan met andere partijen overleg gaan voeren. Medio 2012 zal duidelijk worden waar de gesprekken toe zullen/kunnen leiden. Dan ook zal de verdeling bij SWOVE inzake het regulier ouderenbeleid en het specifieke beleid voor kwetsbaren duidelijk worden. Deze verdeling kan een rol gaan spelen bij de uiteindelijke indeling van SWOVE in een bezuinigingscategorie.

Tijdens genoemde begrotingsbehandelingen is ook een motie aangenomen, waarbij het college is gevraagd een benchmarkonderzoek te houden naar de sporttarieven. Deze tarieven maken weliswaar geen onderdeel uit van het WBP, maar zijn wel van belang voor veel van de in het WBP opgenomen sportinstellingen. De resultaten van het benchmarkonderzoek zijn inmiddels voor de raad ter inzage gelegd.

Met de gesubsidieerde instellingen is in de eerste helft van 2012 overleg gevoerd over de budgetafpraak 2013-2015. Die budgetafspraken zullen enerzijds een concrete uitwerking zijn van modernisering van het subsidiesysteem, die in 2011 door de raad is vastgesteld. Anderzijds is het voornemenbesluit inzake de bezuinigingen uiteraard een belangrijk uitgangspunt.

Op 20 juni is een bijeenkomst gepland, waar vertegenwoordigers van de raadsfracties geïnformeerd zullen worden over:

- a. De consequenties van de bezuiniging met 4% bij 9 professionele instellingen in het overgangsjaar 2012.
Zes van die 9 instellingen hadden in het kader van de WBP-procedure een zienswijze omtrent het overgangsjaar ingediend. Bij de vaststelling van het WBP 2012 is besloten dat over die zienswijze begin 2012 overleg met die instellingen gevoerd diende te gaan worden.
- b. De voortgang van de gesprekken met de gesubsidieerde instellingen over de budgetafpraak 2013-2015
Belangrijk onderdeel hierbij: de wijze waarop de instellingen omgaan met de bezuinigingen conform het voornemenbesluit van de raad. Welke oplossingen of oplossingsrichtingen hebben zij bedacht, tegen welke knelpunten lopen ze aan waarvoor mogelijk een beroep op het frictiepotje gedaan moet worden etc. ;
- c. Ondernemerschap
In maart 2012 heeft de raad ter uitvoering van de modernisering de deelverordeningen vastgesteld, waaronder ook de deelverordening ondernemerschap. Tot 1 juli 2012 kunnen instellingen een beroep doen op beschikbare middelen om ondernemerschap te stimuleren. Tevens zal worden aangegeven welke activiteiten vanuit de gemeente verder voor de gesubsidieerde instellingen zullen worden opgezet om ondernemerschap te bevorderen.

d. Verevening

Zoals is aangegeven in het raadsvoorstel over de vaststelling van de deelverordeningen leidt toepassing van de berekeningswijze uit de nieuwe deelverordeningen tot verschillen ten opzichte van het huidige subsidieniveau. Indien meerdere instellingen onder één deelverordening vallen en de berekeningswijze van het subsidieniveau wijzigt, is het evident dat dit voor een aantal instellingen tot een hoger subsidieniveau leidt, terwijl dit voor een aantal andere instellingen tot een lager subsidieniveau leidt. Indien dit direct per 2013 doorgevoerd zou worden, zou dit een (grote) financiële tegenvaller betekenen voor de laatstgenoemde instellingen. Om dit te voorkomen is in deze deelverordeningen een verevening opgenomen. Dit houdt in dat het subsidieniveau gedurende drie jaren (2013 tot en met 2015) in evenredige stappen van het huidige subsidieniveau naar het subsidieniveau ingevolge de deelverordening wordt gebracht.

2.2.3 Bedrijfsvoeringskosten

In de begroting 2011 is een bezuinigingstaakstelling op bedrijfsvoeringskosten opgenomen met een totale omvang van € 400.000,- in 2011 oplopend tot een bedrag van structureel € 1,4 mln vanaf 2014.

bedragen x € 1.000,-	2011	2012	2013	2014
Bezuinigingstaakstelling bedrijfsvoeringskosten	400	800	1.150	1.400

Hierbij is aangegeven dat deze taakstelling wordt ingevuld met bezuinigingen door terugdringen inhuur, vergroten efficiency, het DienstverleningsBeleidsPlan (DBP) en door versoering van de leefstijl. Inmiddels zijn de bezuinigingen op inhuur, efficiency en leefstijl gerealiseerd. Er is kritisch gekeken naar alle inhuurbudgetten, door vacatures niet meer in te vullen is een efficiencystap gemaakt en tot slot is de leefstijl flink versoerd. Wat resteert is de taakstelling op het DBP (ofwel project Antwoord), 2013: € 200.000,- en vanaf 2014: € 350.000,-, die nog gerealiseerd dient te worden.

Taakstelling Antwoord

Naast de taakstelling uit de begroting 2011 was al bezuinigingstaakstelling i.h.k.v. het DBP opgenomen in de begroting. Het betreft een taakstelling uit de nota DienstverleningsBeleidsPlan d.d. november 2009.

bedragen x € 1.000,-	2013	2014	2015	2016
<i>Taakstelling Antwoord</i>				
Taakstelling bezuinigingen begroting 2011	200	350	350	350
Taakstelling DienstverleningsBeleidsPlan (november 2009)	0	200	200	200
Invulling taakstelling Burap I-2012	-31	-31	-31	-31
Restant bezuinigingstaakstelling Antwoord	169	519	519	519

Hoe wordt nu de taakstelling Antwoord gerealiseerd? Met het invoeren van het Dienstverleningsbeleidsplan 2010-2015 (DBP) zullen bezuinigingen gerealiseerd worden die voor het overgrote deel voortkomen uit twee thema's: kanaalsturing en proces herontwerp.

Kanaalsturing

Bij kanaalsturing wordt de klant bewust naar het gewenste kanaal geleid. Daar waar dat kan is dat het digitale kanaal (website en e-mail), want dat is het goedkoopst. Waar dit niet kan wordt de klant naar het meest passende kanaal (= maatwerk) geleid. Voor kanaalsturing is digitalisering essentieel omdat dit van invloed is op het aantal klantcontacten aan balie en telefoon. Minder bezoekers aan de balie en minder telefonisch klantcontact ten gunste van goedkopere kanalen zullen leiden tot een besparing.

Proces herontwerp

Bij verschuiving van onze werkprocessen van backoffice naar frontoffices worden deze processen efficiënter, effectiever en klantgerichter gemaakt.

Besparingen komen vooral voort uit het verwijderen van alle overbodige zaken (die geen/onvoldoende toegevoegde waarde leveren) uit de werkprocessen en sturen op kwaliteit door klantcontact zo veel mogelijk "in één keer goed" af te handelen. Daarnaast zal verschuiving naar de front office er voor zorgen dat eenvoudige informatievragen, aanvragen, statusvragen en het maken van afspraken goedkoper afgewikkeld worden en ontstaat in de vakafdelingen meer tijd voor complexere vragen en het vakinhoudelijk werk.

Algemeen

Om met kanaalsturing, proces herontwerp en verplaatsing van werkprocessen alle noodzakelijke bezuinigingen te realiseren is herinrichting en herindeling van taken en functies bij de backoffice/vakafdelingen nodig. Voor de uitwerking is een verdeelsleutel vastgesteld, op basis waarvan de bezuinigingstaakstelling is toegedeeld aan de afdelingen.

Voorwaarden om de besparingen te kunnen realiseren vormen:

- beschikbaarheid van goed gevuld en onderhouden intern kennissysteem ten
- behoeve van klantcontacten;
- frontoffice¹ en midoffice² als onderdelen van de VERA: de Veldhovense Referentie Architectuur die is ontwikkeld binnen het InformatieBeleidsPlan 2 (IBP2);
- digitaal- en zaakgericht werken³;
- samenwerking met informatiemanagement bij realiseren van de hiervoor genoemde functionaliteiten.

Ontwikkeling van frontoffice, midoffice, digitaal- en zaakgericht werken zijn complexe en bewerkelijke trajecten. Deze vormen niet alleen op (automatiserings)technisch vlak een grote opdracht, maar zeker ook op organisatorisch gebied. De onderlinge afhankelijkheden met en tussen deze trajecten brengen risico's voor de voortgang van project Antwoord© met zich mee.

1 In de frontoffice vindt het klantcontact plaats met zowel burgers als bedrijven. Het is gericht op bouwen aan klantcontact en bijbehorende processen waarbij alle kanalen worden bediend (digitaal, telefoon, post en balie).

2 De midoffice organiseert de verbinding tussen de klantgerichte frontoffice en de vakgerichte backoffice.

3 Bij zaakgericht werken richt een organisatie zijn werkzaamheden in en handelt deze af rondom 'zaken'; een 'zaak' is bijv. een aanvraag. Door alle informatie over een zaak in een digitaal zaakdossier op te slaan is informatie op het juiste moment snel en gemakkelijk voor alle relevante partijen toegankelijk, kan de zaak sneller worden afgehandeld, afhandeling worden bewaakt en de aanvrager snel en eenduidig worden geïnformeerd.

Taakstelling kostendekkende leges

Na het ingezette bezuinigingstraject bij de begroting 2011 is in de begroting 2012 het kaderstellend legesbeleid voor de komende jaren opgenomen (zie vaststellen legesverordening 2012). Voor het jaar 2013 staat een bezuiniging van € 95.000,- op programma 14 voor het product omgevingsvergunningen. Ondanks het jaarlijkse onderzoek van vereniging eigen huis, waaruit blijkt dat Veldhoven nu op positie 16 staat (2012). Dit wil zeggen dat er slechts 15 van de 422 gemeenten goedkoper zijn dan Veldhoven. In relatie met de huidige kostendekkende opdracht geeft dit een beeld over de slanke proceslijn omgevingsvergunningen in de gemeente Veldhoven. Desondanks zullen de nodige maatregelen genomen worden om de bezuiniging te kunnen effectueren.

2.3 Aanvullende bezuinigingen gemeentefonds

Zoals verwoord in hoofdstuk 1 (Inleiding) zijn er aanvullende bezuinigingen noodzakelijk om te voldoen aan de begrotingseisen die de Europese Unie aan lidstaten stelt. Op dit moment heerst er onzekerheid over de hoogte van de aanvullende bezuiniging. Er wordt gesproken over een aanvullende bezuiniging van € 9 miljard, die zou kunnen oplopen tot € 16 miljard (bron: CPB). Dit is extra, bovenop de € 18 miljard waarover al besloten is te realiseren in deze kabinetsperiode 2011-2015. Wat worden de consequenties voor de gemeentes? Deze vraag is niet eenduidig te beantwoorden. Het is afhankelijk van:

- de omvang van de aanvullende bezuinigingen;
- het tempo waarin ze worden doorgevoerd;
- of de ze terugslaan op het gemeentefonds. Van belang is dan de netto gecorrigeerde rijksuitgaven. Bijvoorbeeld bezuinigingen op ontwikkelingssamenwerking raken het gemeentefonds niet, een belastingmaatregel als het verlagen van de hypotheekrente-af trek evenmin.

De 2^e kamer heeft onlangs een bezuinigingspakket samengesteld voor de begroting 2013. Wanneer de financiële consequenties van dit pakket voor de gemeente Veldhoven exact bekend zijn is op dit moment onduidelijk. Het eerstvolgende bijstellingsmoment van het gemeentefonds is de zgn. meicirculaire 2012.

Ondanks de onduidelijk kan er wel een indicatie gegeven worden van het effect van aanvullende bezuinigingen voor de gemeente Veldhoven. Zie hieronder de systematiek van het Ministerie van Financiën.

Rekenregel Ministerie van Financiën

Tot nu toe was de rekenregel die het Ministerie van Financiën hanteerde als volgt: van alle uitgavenbeperkende maatregelen die een kabinet neemt, slaat ongeveer de helft neer bij de departementen en de overige helft bij sociale zekerheid en zorg.

Bij een bezuiniging van een miljard slaat € 500 miljoen neer bij de departementen (hiervan 17% voor het gemeentefonds) en de andere € 500 miljoen bij de sectoren zorg en sociale zekerheid. Dat betekent dat voor iedere miljard die het kabinet besluit om daadwerkelijk de uitgaven te verlagen, € 85 miljoen terechtkomt bij het gemeentefonds.

±0,26% (44.000/16,7 mln) van de Nederlandse bevolking woont in Veldhoven.

Een aanvullende rijksbezuiniging van € 1,- mld betekent dan een lagere gemeentefondsuitkering voor de gemeente Veldhoven van € 221.000,-.

Uiteraard zullen bij de uitgavenbeperkende maatregelen ook specifieke uitkeringen verder in beeld komen. De financiële gevolgen laten zich echter nog lastig voorspellen.

2.4 Transities

In de Voorjaarsnota 2012 is in het kader van het Bestuursakkoord 2011-2015 al ingegaan op drie grote transities (decentralisaties) die op de gemeente afkomen: AWBZ, Wet Werken naar Vermogen en Jeugdzorg. In deze voorjaarsnota wordt een actuele stand van zaken gegeven van deze 3 transities. Tot slot heeft de invoering van een nieuw stelsel van passend onderwijs grote raakvlakken met de transitie jeugdzorg. Ook hier wordt verder op ingegaan.

2.4.1 AWBZ

De zorgvoorziening "extramurale begeleiding" wordt uit de AWBZ geschrapt en overgeheveld naar de Wmo. Daardoor wordt de gemeente verantwoordelijk voor een nieuwe doelgroep met matige en zware beperkingen.

Voor de financiering van de begeleiding en uitvoeringskosten krijgen de gemeenten een bedrag gebaseerd op de huidige kosten in de AWBZ vermindert met een decentralisatiekorting van 5%. Ook de gevolgen van de per 1 januari 2012 ingevoerde pgb-maatregel zullen worden verwerkt in het budget. Eenduidig cijfermateriaal over de huidige omvang van begeleiding in Veldhoven of de lokale uitgaven aan begeleiding ontbreekt nog. Het Zorgkantoor Zuidoost-Brabant heeft wel cijfers aangeleverd, maar het blijft bijvoorbeeld onduidelijk of daar de vervoerscomponent in is verwerkt. Uitgaande van deze cijfers zouden de totale kosten voor Veldhoven in grote lijnen op het volgende neerkomen:

Kosten begeleiding groepsgewijs:	€ 2.350.000
Kosten begeleiding individueel:	€ 2.475.000

Subtotaal:	€ 4.825.000
Minus decentralisatiekorting 5%:	€ 242.000
Minus schatting gevolgen pgb-maatregel 7,5%	€ 362.000/-

Totaal beschikbaar:	€ 4.221.000

Gesteld kan worden dat het noodzakelijk is om op de korte termijn al veranderingen te gaan doorvoeren en met de zorgaanbieders tot afspraken te komen om de bezuiniging van 12,5% te verwerken. Op de middellange termijn is de verwachting dat het budget niet meegroeit met de stijgende zorgvraag. Dat betekent dat er een daadwerkelijke hervorming, een heroriëntatie dient plaats te vinden op de wijze waarop ondersteuning wordt geboden (meer collectief en preventief). Deze heroriëntatie is nu reeds in gang gezet middels trajecten als Veldhoven Vernieuwend Vitaal, De Kanteling en het doorontwikkelen van algemene en collectieve voorzieningen.

Op dit moment is de wet nog niet aangemeld bij de Eerste Kamer, waardoor het maar de vraag is of invoering per 1 januari 2013 realistisch is. Daarnaast speelt de vraag of er

nog extra bezuinigingen bovenop zullen komen. Vooralsnog gaat de planning van Veldhoven wel uit van invoering per die datum.

2.4.2 Wet Werken naar Vermogen

De Wet werken naar vermogen (WWNV) is in voorbereiding en moet vanaf 1 januari 2013 de WWB, WIJ, Wsw en een deel van de Wajong vervangen. Het kabinet wil met de WWNV zorgen dat meer mensen naar vermogen gaan werken en participeren. Gemeenten krijgen meer ruimte om hen daarbij te ondersteunen en werkgevers moeten worden gestimuleerd om mensen in dienst te nemen. Dat is goed voor individu en samenleving en bespaart op de kosten.

Mensen met een arbeidsbeperking die straks een beroep doen op de nieuwe wet zullen beoordeeld worden op hun mogelijkheden om (deels) te werken en de aanpak die daarbij past. Kunnen zij alleen in een beschutte omgeving werken dan blijft instroom in de Wsw mogelijk. Voor jonggehandicapten die geen mogelijkheden hebben om te werken blijft de Wet Wajong bestaan. De rechten en plichten van mensen die nu een Wsw-dienstbetrekking hebben blijven ongewijzigd.

Met de WWNV versterkt het kabinet de regiefunctie van gemeenten, verbeteren de mogelijkheden voor gemeenten om de inzet op de verschillende terreinen goed op elkaar af te stemmen en wordt de dienstverlening aan de cliënt gestroomlijnd.

Het wetsvoorstel is op 1 februari 2012 aangeboden aan de Tweede Kamer. De voorgenomen invoeringsdatum van de WWNV is 1 januari 2013.

Gevolgen voor gemeenten

Op basis van de hoofdlijnen is het al duidelijk dat de nieuwe wet grote consequenties heeft voor gemeenten:

- Werken en participeren komt nog meer dan bij de WWB centraal te staan en gemeenten zullen actiever de samenwerking met werkgevers moeten zoeken.
- Gemeenten worden verantwoordelijk voor de arbeidsintegratie van een nieuwe doelgroep: de Wajongers.
- De WWNV gaat gepaard met bezuinigingen. Bezuinigingen op het re-integratiebudget én op de sociale werkvoorziening, waardoor gemeenten keuzes moeten maken en efficiënter moeten gaan werken.
- Mede daardoor neemt de noodzaak om binnen en buiten de gemeente samen te werken toe.

Gemeenten krijgen met de WWNV de beschikking over een gebundeld re-integratiebudget. In dit budget zijn de middelen voor re-integratie WWB en Wajong en de middelen voor de uitvoering van de Wsw samengevoegd. Tegelijkertijd wordt er op alle onderdelen een bezuiniging doorgevoerd. De staatssecretaris heeft aangegeven dat gemeenten vanaf 2015 uit zouden moeten kunnen komen met een gemiddelde (fictieve) bijdrage per Wsw-plek van € 22.050 (thans € 25.759 per SE).

In 2015 bedraagt het gebundelde re-integratiebudget landelijk circa € 2,6 miljard. Uitgaande van ongeveer € 1,8 miljard voor 81.000 Wsw-werkplekken gaat het Rijk er

van uit dat gemeenten nog € 800 miljoen kunnen besteden aan trajecten en begeleidingskosten voor de andere gemeentelijke doelgroepen.

Voor de gemeente Veldhoven leidt dit tot het volgende overzicht:

Indicatieve budgetten gemeente Veldhoven⁴

	2012	2013	2014	2015
SZW-bijdrage Wsw/beschutte arbeid (fictief ⁵)	4.140.676	3.896.506	3.494.066	3.283.646
SZW-bijdrage re-integratie ⁶ (fictief)	552.192	581.274	581.159	606.387
BZK-bijdrage inburgering ⁷ (fictief)	208.476	96.026	0	0
OCW-bijdrage educatie (fictief)	232.160	110.820	110.820	110.820
Totaal Participatiebudget	5.133.504	4.684.625	4.186.045	4.000.853

Landelijk is er vanuit gemeenten veel commotie over deze financiële kaders. Bij veel gemeenten en SW-bedrijven worden namelijk grote financiële tekorten verwacht, waardoor zij het re-integratiebudget vrijwel volledig zullen moeten aanwenden voor de uitvoering van de Wsw. Vooralsnog worden de gevolgen voor de gemeente Veldhoven minder negatief ingeschat. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

Ontwikkeltraject WWNV, aanpak en stand van zaken

De gemeente Veldhoven maakt samen met Eindhoven, Heeze-Leende, Valkenswaard en Waalre deel uit van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningschap Regio Eindhoven (GRWRE): Ergon.

Geconstateerd is dat het zwaartepunt van de transitie WWNV zich -financieel gezien- bij de uitvoering van de huidige Wsw bevindt. Los van de lokale visie op "Werken naar Vermogen", dienen derhalve allereerst het financiële kader en de beleidskeuzes hieromtrent duidelijk en geborgd te zijn. Door de Ergon-gemeenten worden deze aspecten op projectmatige wijze gezamenlijk opgepakt. Hierbij wordt ook Ergon betrokken.

De volgende aspecten worden momenteel ontwikkeld:

- Financiering uitvoering Wsw
- Herstructurering Ergon
- Herpositionering Ergon
- Werkgeversbenadering
- Ondersteuning nieuwe doelgroepen (voormalig Wajong en Wsw)
- Nieuwe re-integratieinstrumenten (o.a. Loondispensatie)

⁴Bron: Rekentool Ministerie SZW

⁵ Fictief betekent hier: op basis van de huidige aantallen en gegevens

⁶ Lichte toename als gevolg van gedeeltelijke overheveling re-integratietaken huidige Wajong

⁷ De uitvoering van de Wet Inburgering vervalt voor gemeenten per 2013

Financieel

Ten gevolge van de verlaagde budgetten zou Ergon met ingang van 2015 geconfronteerd worden met een exploitatietekort van € 8 miljoen. Het bestuur heeft Ergon hierop de opdracht gegeven een bezuinigingsplan op te stellen, dat door de colleges en het bestuur is geaccordeerd. Door dit bezuinigingsplan wordt het verwachte tekort voor de totale GRWRE teruggebracht naar € 1 miljoen per 2015. Dit tekort zal door de deelnemende gemeenten moeten worden gecompenseerd. Voor Veldhoven betekent dit vanaf 2015 jaarlijks een extra bijdrage van ca. € 70.000, die uit het re-integratiebudget zal worden betaald.

Aanvraag herstructureringsplan

Om de genoemde bezuinigingen te kunnen realiseren, dient Ergon op grote schaal gereorganiseerd te worden. De frictiekosten die hiermee gepaard gaan, zijn berekend op € 14 miljoen. Om deze kosten gedurende de transitieperiode te overbruggen, heeft het Rijk een landelijke herstructureringsfaciliteit voor de sw-sector gecreëerd van maximaal € 400 miljoen. De Ergon-gemeenten hebben hiervoor reeds een aanvraag ingediend. Deze faciliteit is op basis van cofinanciering. Dit brengt verder echter geen financiële gevolgen voor de deelnemende gemeenten met zich mee daar de reeds gerealiseerde reorganisatiekosten van 2011 mogen worden meegenomen als cofinanciering en voor het resterende bedrag de reservepositie van Ergon zal worden aangewend.

Positie Ergon

Gezien de omvang van de stelselwijziging, die met de invoering van de WWNV gepaard gaat, is het zaak om te onderzoeken op welke wijze alle onderdelen van de wet zo efficiënt mogelijk kunnen worden uitgevoerd. Hierbij wordt ook de rol en positionering van Ergon heroverwogen. In dat kader is begin april als eerste stap bestuurlijk besloten om het onderdeel 'beschut werken' binnen Ergon apart te positioneren van de reguliere arbeidsomgeving. Dit uitgangspunt wordt thans verder uitgewerkt in een businessplan en in september aan de portefeuillehouders Sociale Zaken en vervolgens ter besluitvorming aan het bestuur van Ergon voorgelegd. Het businessplan vormt het spoorboekje voor de transitie de komende 2 jaar.

Werkgeversbenadering

Gemeenten zullen met de invoering van de WWNV niet alleen méér personen op de arbeidsmarkt moeten re-integreren, ook wordt de doelgroep zwaarder. Immers, slechts een zeer beperkt deel van de personen die momenteel nog geïndiceerd worden voor Wsw of Wajong, komt hier per 2013 nog voor in aanmerking. De overigen zullen voor ondersteuning bij re-integratie een beroep gaan doen op de gemeente en, daar waar de huishoudstoets geen belemmering vormt, tevens op een inkomensvoorziening. En dit terwijl het gemeentelijke budget voor re-integratie zal afnemen. Het is derhalve van groot belang om de werkgevers hierbij nadrukkelijker te betrekken. Dit aspect wordt eveneens regionaal ontwikkeld, waarbij het arbeidsmarktgebied Zuid-Oost Brabant het uitgangspunt vormt.

In juni zal er een bestuurlijke bijeenkomst georganiseerd worden op het gebied van de werkgeversbenadering waarvoor ook de portefeuillehouders EZ zullen worden uitgenodigd. In het genoemde businessplan worden de resultaten van dit overleg meegenomen.

Daarnaast zal er een nota worden opgesteld waarin, naast de werkgeversbenadering, ook de onderdelen 'ondersteuning nieuwe doelgroepen' en 'nieuwe instrumenten (loondispensatie)' zullen worden uitgewerkt.

Bestuurlijke aandachtspunten

Gedurende dit gehele proces is het van belang om een scheiding aan te brengen tussen de belangen van de uitvoeringsorganisatie Ergon en de gemeentelijke belangen omtrent de inrichting en uitvoering van de nieuwe sociale zekerheidsorganisatie.

De scenario's hoeven niet aan de gemeenteraad voorgelegd te worden, aangezien het uitvoering en inrichting betreft. Wel worden mogelijkheden voor wat betreft de werkgeversbenadering voorgelegd en wordt bezien of er wijzigingen en/of kaders die betrekking hebben op het budgetrecht, voorgelegd moeten worden.

2.4.3 Jeugdzorg

Per 2015 worden alle taken en verantwoordelijkheden van de provinciale jeugdzorg, de jeugdzorg plus (gesloten jeugdzorg), de jeugd-GGZ, de zorg aan licht verstandelijk gehandicapte jeugdigen (LVG), de jeugdbescherming en jeugdreclassering overgeheveld naar de gemeenten. De gemeente wordt integraal verantwoordelijk voor de jeugdzorg, van preventie en lichte opvoedondersteuning tot zeer specialistische, curatieve jeugdzorg waarbij het Centrum voor Jeugd en Gezin de voorkeur gaat vormen naar al deze vormen van zorg. De ambitie daarbij is om door het samenbrengen van alle verschillende onderdelen van jeugd- en opvoedhulp voor kinderen, jongeren en hun opvoeders te bewerkstelligen dat integrale ondersteuning en zorg dicht bij huis tot stand wordt gebracht. Het realiseren van deze ambitie vraagt meer dan het verleggen van enkel de bestuurlijke verantwoordelijkheid. Ze veronderstelt het opbouwen van een nieuw inhoudelijk fundament met als einddoel: jeugdigen die gezond en veilig opgroeien. Hoe de transitie er precies uit komt te zien is nog niet bekend, wel is er inmiddels een landelijk beleidskader en is de Transitieagenda (planning) door de staatssecretaris naar de tweede kamer gestuurd.

De gemeente heeft te maken met invoeringskosten en met de uitvoeringskosten. Ten aanzien van de invoeringskosten is in de septembercirculaire 2011 aangegeven dat in 2012 € 16 miljoen beschikbaar is en voor 2013 € 48 miljoen. Over de verdeling heeft inmiddels bestuurlijk overleg plaatsgevonden. In 2012 wordt € 10,5 miljoen onder gemeenten verdeeld via de maatstaven jongeren (2/3e deel) en een vast bedrag voor iedere gemeente (1/3e deel). In 2012 wordt een deel van het budget bestemd voor provincies (€ 1,6 mln), een deel voor de transitiecommissie (€ 0,5 mln) en een deel (€ 3,4 mln) voor onderzoek, congressen en andere ondersteunende activiteiten. Het voor gemeenten beschikbare geld in 2012 wordt via een decentralisatie-uitkering verstrekt. Een besluit over de verdeling van de middelen 2013 wordt in de loop van 2012 genomen.

Voor Veldhoven betekent dit een bedrag voor invoeringskosten 2012 van € 26.133.

Wat betreft de uitvoeringskosten blijkt uit de Beleidsbrief stelselwijziging jeugd „Geen kind buiten spel” van 8 november 2011 het volgende:

In de Bestuurlijke Afspraken 2011-2015 is afgesproken dat alle middelen voor zorg voor jeugd overgaan naar gemeenten. In 2009 bedroeg dat totaalbedrag ruim € 3 miljard. Het SCP heeft de gegevens over de aantallen zorggebruikers bij elkaar gebracht. De informatie over het historisch budget per gemeente komt pas in de loop van 2012 beschikbaar. Op basis van de historische budgetten en onderzoek naar de achtergrondkenmerken van jeugdigen moet een objectief verdeelmodel gemaakt worden en er moet worden gezien welke indexatie van het totale bedrag wordt toegepast. Deze uitwerking zal in een AMvB worden vastgelegd, uiterlijk een jaar voordat de overheveling plaatsvindt.

Gemeenten kunnen verschillende modellen voor de bekostiging van zorg voor jeugd hanteren. Zowel de mogelijkheden van subsidiëren als van inkoop worden onderzocht. Gemeenten kunnen ervoor kiezen om, naast die mogelijkheden, gebruik te maken van een pgb, of (delen van) taken zelf uit te voeren.

Gemeenten hebben zelf aangegeven forse besparingsmogelijkheden te zien door de overlap tussen sectoren te voorkomen en hulp integraal te verlenen uitgaande van de eigen kracht van de jeugdige en zijn opvoedingssysteem. De verwachting is dat dit leidt tot een forse vermindering van de instroom in zwaardere specialistische zorg. De door de gemeenten te realiseren besparing voor het jeugddomein kent een oplopende reeks in het regeerakkoord en de Bestuurlijke Afspraken. Deze bedraagt netto € 80 miljoen in 2015, oplopend tot € 300 miljoen vanaf 2017.

Momenteel is men landelijk bezig een verdeelmodel te maken voor de exacte verdeling van de financiële middelen. Wat de financiële gevolgen voor Veldhoven zijn is nog niet bekend. Wel is de verwachting dat door een andere insteek van zorg, meer preventie, inzetten op het versterken van de eigen kracht van gezinnen en versterken van voorliggende veld waardoor er minder jeugdigen een beroep doen op zware vormen van jeugdzorg, de middelen die wij gaan ontvangen toereikend zijn om de juiste zorg te bieden voor Veldhovense jongeren en gezinnen. Veldhoven werkt in SRE-verband momenteel nauw samen om te komen tot een regionaal basismodel voor een andere jeugdzorg dat vervolgens lokaal nader wordt uitgewerkt. Uitgangspunt van dit model is dat de zorg voor jeugd en gezinnen maximaal lokaal wordt vormgegeven en dat waar nodig (sub)regionaal wordt samengewerkt. De Transitie Jeugdzorg heeft veel raakvlakken en overlap met de invoering van Passend Onderwijs.

2.4.4 Passend Onderwijs

Met Passend Onderwijs wil het kabinet zo goed mogelijk onderwijs bieden aan ieder kind, ongeacht de extra zorgbehoefte die het heeft. Met het huidige stelsel is dat niet meer mogelijk. Er is een stijging van het aantal leerlingen in het speciaal onderwijs, zorg is vooral buiten de klas georganiseerd en docenten zijn onvoldoende toegerust. Daarom introduceert het kabinet per 1 augustus 2012 een nieuw stelsel van Passend Onderwijs. De invoering van Passend Onderwijs moet landelijk een bezuiniging opleveren van € 300 miljoen

Scholen in het primair en voortgezet onderwijs krijgen door de invoering van Passend Onderwijs een zorgplicht. Ieder kind krijgt door deze plicht een zo goed mogelijke plek in

het onderwijs. Als de school het kind zelf geen Passend Onderwijs kan bieden, heeft de school de taak binnen het samenwerkingsverband het kind een zo goed mogelijke plek op een andere school te bieden. In december 2011 heeft de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) de regio-indeling bekend gemaakt voor de nieuwe samenwerkingsverbanden. Het aantal samenwerkingsverbanden is daarbij drastisch teruggebracht. Er komen in de nieuwe situatie circa 75 nieuwe samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs voor het primair onderwijs en circa 75 samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs voor het voortgezet onderwijs. De regio-indeling wordt definitief vastgesteld, nadat de Tweede en de Eerste Kamer het wetsvoorstel Passend Onderwijs hebben goedgekeurd. De Wet passend onderwijs is op 15 maart 2012 akkoord bevonden door de Tweede Kamer.

De schoolbesturen in het samenwerkingsverband maken afspraken over hoe voor elke leerling zo goed mogelijk Passend Onderwijs kan worden gerealiseerd. Ze leggen deze afspraken vast in een ondersteuningsplan. Dit ondersteuningsplan wordt ten minste één keer per vier jaar opgesteld en kan tussentijds worden gewijzigd. Met het invoeren van een nieuwe stelsel voor Passend Onderwijs wordt samenwerking tussen scholen en zorg nog belangrijker dan voorheen. Samenwerkingsverbanden voor Passend Onderwijs dienen hun zorgplannen af te stemmen met gemeenten. Concreet moeten schoolbesturen op 1 maart 2013 hun ondersteuningsplannen afgestemd hebben met gemeenten en opgestuurd hebben naar de inspectie van het onderwijs. In deze ondersteuningsplannen leggen samenwerkingsverbanden afspraken vast met betrekking tot het inrichten van een dekkend aanbod van extra onderwijszorg, de verdeling van middelen en procedures voor zorgtoewijzing. De afstemming tussen gemeenten en schoolbesturen dient één centrale missie: ervoor zorgen dat jeugdigen gezond en veilig kunnen opgroeien en succesvol hun schoolloopbaan doorlopen.

Met de invoering van Passend Onderwijs worden de middelen voor extra ondersteuning voor het voortgezet (speciaal) onderwijs (v)so en leerlinggebonden financiering (lgf) toegekend aan de samenwerkingsverbanden. Vanuit dit budget kunnen zij kosten voor extra ondersteuning (inclusief plaatsingen in het speciaal onderwijs) betalen. Het staat de samenwerkingsverbanden vrij om te bepalen hoe zij de middelen voor extra ondersteuning verdelen. Zo is er beter maatwerk mogelijk en komen de middelen zo veel mogelijk ten goede aan ondersteuning in de klas. Door zorg in en om school te brengen, krijgen leraren ondersteuning bij het omgaan met gedrags- en andere opgroei-problematiek. Leerlingen kunnen direct, zonder verwijzing, worden geholpen.

De invoering van Passend Onderwijs en de Transitie Jeugdzorg hebben duidelijk raakvlakken aangezien daar waar de zorg binnen school eindigt waar nodig de zorg voor jeugd onder verantwoordelijkheid van gemeenten begint. Het is daarom van het allergrootste belang dat er overleg plaatsvindt tussen gemeenten en samenwerkingsverbanden over de zorgplannen binnen het onderwijs. Hoewel Passend Onderwijs niet onder de verantwoordelijkheid van gemeenten valt kan dit wel financiële gevolgen hebben.

De huidige Wet op het Primair Onderwijs en de Wet op het Voortgezet Onderwijs stelt dat – onder bepaalde voorwaarden – de kosten worden vergoed van het vervoer naar de dichtstbijzijnde voor de leerling toegankelijke school, met inachtneming van de keuze van de ouders, waarbij de op godsdienst of levensbeschouwing van de ouders berustende

keuze van een school geëerbiedigd wordt. Bij een speciale school voor basisonderwijs (SBO) geldt daarbij alleen recht op bekostiging naar de dichtstbijzijnde school in het samenwerkingsverband van de basisschool waarvan de leerling afkomstig is. Deze formuleringen zijn na invoering van het passend onderwijs niet langer bruikbaar. Gemeenten hebben geen wettelijk kader meer op grond waarvan zij het leerlingenvervoer moeten vormgeven. Bovendien wordt voor de gemeenten de beoordeling van het recht op vervoer erg lastig, zo niet onmogelijk. De VNG heeft dan ook gepleit voor een wijziging van deze wetsartikelen, synchroon met de wetswijzigingen in het kader van het passend onderwijs.

De in het wetsvoorstel voorgestelde samenwerkingsverbanden beslaan een (veel) groter gebied dan de huidige samenwerkingsverbanden. In het primair onderwijs zijn er nu 235 samenwerkingsverbanden; vanaf 1 augustus 2012 zijn dat er 76. De afstanden die leerlingen moeten overbruggen kunnen dienengevolge groot zijn, wat gevolgen heeft voor (de bekostiging van) het vervoer. Dit effect zal vooral spelen bij leerlingen die aangewezen zijn op speciale ondersteuning binnen het onderwijs – ondersteuning die niet op elke school gegeven kan of zal worden. Dit punt hangt nauw samen met de specialisatie van scholen.

Het voorgestelde systeem bevat een prikkel tot specialisatie van scholen. De kans bestaat dat scholen (locaties) binnen het regionale samenwerkingsverband zich specialiseren in het geven van onderwijs aan een specifieke groep zorgleerlingen, bijvoorbeeld kinderen met een stoornis in het autistisch spectrum. Een ontwikkeling in deze richting tekent zich al af. Hoe meer scholen zich zullen specialiseren, hoe groter de afstanden zijn die afgelegd moeten worden. “Toegankelijkheid” is immers een criterium in de huidige wetsartikelen. De minister spreekt in het kader van passend onderwijs van “thuisnabij onderwijs”. Als scholen zich gaan specialiseren, tekent zich juist een omgekeerde beweging af.

Een ander punt is de vraag naar de aanpassing van de schoolgebouwen. De verordeningen die gemeenten hanteren bij het toekennen van huisvesting zijn gebaseerd op de huidige wetgeving. Het ‘opnemen’ van leerlingen die extra zorg en ondersteuning nodig hebben kan tot gevolg hebben dat de schoolgebouwen moeten worden aangepast. De eventuele aanpassingen hebben een relatie met de beperking van de leerling en de zorg die voor deze leerling nodig is. Parallel aan het Wetsvoorstel Passend Onderwijs zou de wetgeving hierop aangepast moeten worden. Voor schoolbesturen en gemeenten zou met ingang van 1 augustus 2012 volstrekt helder moeten zijn wat er op dit gebied voor zorgplicht voor gemeenten bestaat en in hoeverre de gemeenten op grond van de Wet financiële verhoudingen gecompenseerd moeten worden.

2.5 Aanvalsplan Crisisaanpak Woon- en werklocaties Veldhoven

Het is duidelijk: heel Nederland ondervindt hinder van de economische crisis. Was er in 2011 aanvankelijk sprake van optimisme, worden in 2012 de gevolgen van de "double dip" steeds groter en is er nog geen zicht op herstel. Met name de woningmarkt stagneert en de gevolgen hiervan zijn groot. Verhuisplannen worden uitgesteld, mensen durven geen nieuwe woning te kopen voordat de eigen woning verkocht is en het is veel moeilijker geworden om een hypotheek af te sluiten. Hierdoor blijven huizen veel langer te koop staan, dalen de prijzen en moeten veel huizenbezitters verlies nemen wanneer de verkoop wel gerealiseerd wordt. Hoewel in deze markt veel partijen betrokken zijn. Kijkt toch iedereen op dit moment vooral naar de overheid. De druk op de gemeenten neemt toe. Vooral als die gemeente een grote rol heeft in de ontwikkeling van woon- en werklocaties.

Gevolgen voor de gemeente

Omdat de gemeente Veldhoven een belangrijke en actieve rol speelt in de meeste gebiedsontwikkelingen zijn de gevolgen van de crisis evident. Vaak is de gemeente eigenaar van de grond, de uitgifte loopt vertraging op en de waarde van de grond staat onder druk. Door deze ontwikkelingen ontstaan er tekorten op bouwgrondexploitaties. In het verleden heeft de actieve rol de gemeente geen windeieren gelegd. Vanuit de grondexploitatie kon een bijdrage worden geleverd aan de "Veldhovense Kwaliteit". Echter de beurswaarschuwing: "resultaten uit het verleden geven geen garantie voor de toekomst", is meer dan ooit op zijn plaats. De gemeente loopt door haar actieve rol forse risico's. Zoals in de jaarrekening 2011 is aangekondigd komt de financiële positie van de gemeente onder druk.

Aanvalsplan Crisisaanpak

De gemeente Veldhoven heeft de (mogelijke) gevolgen van de crisis onderkend. Een multidisciplinair team heeft de opdracht om pro-actief en op korte termijn met een aanpak te komen. Ook de wethouders financiën en ruimtelijke ordening zijn hierbij betrokken. Er is een aanvalsplan geformuleerd met de volgende doelstellingen:

- Neem maatregelen om de gronduitgifte de komende jaren op gang te houden.
- Maak voor de middellange termijn structurele afspraken met alle betrokken partners over samenwerking in gebiedsontwikkeling en vastgoedprojecten.
- Zorg voor de lange termijn voor voldoende en geschikte woningen en werklocaties en daarmee draagvlak voor voorzieningen voor onze inwoners en de regio.

Het college is zich ervan bewust dat de gemeente dit niet alleen kan en dat de problemen effect hebben voor een lange termijn. De nadruk ligt nu op de maatregelen op korte termijn (begroting 2013). Als input voor de crisisaanpak is dit voorjaar een workshop georganiseerd met het Platform Wonen, waarin lokale vastgoedpartijen is gevraagd naar hun visie. Daarnaast is op 17 april 2012 een besloten bijeenkomst met de Gemeenteraad georganiseerd.

Voor de korte termijn concentreren de werkzaamheden zich op drie onderdelen:

1. planning: per kwartaal monitoring van de woningbouwplanning. De focus lag hierbij in het verleden op het behalen van regionale afspraken. Bouwplannen werden gerealiseerd, zodra plannen planologisch afgerond waren. Op dit moment stagneert de productie van bouwplannen. De aanbodmarkt is omgeslagen in een vraagmarkt.

Met als peildata 1 januari 2012 en 1 mei 2012 is een kritische inschatting gemaakt van wat er de komende jaren afgezet kan worden.

2. financiële doorrekening bouwgrondexploitaties (bge's) en daarmee samenhangende bovenwijkse investeringsprojecten (bovo): binnen alle projecten is kritisch gekeken naar de planning, het programma, de kosten en de kwaliteit. De maatregelen zijn in een iteratief rekenproces herijkt met als peildatum 1 mei 2012. Dit is vervolgens input voor de begroting 2013. Het volgende ijkmoment is november 2012, wat in de jaarrekening 2012 zal worden verantwoord.
3. maatregelen korte termijn: het aanvalsplan is input voor de begroting 2013. In dit plan worden maatregelen voorgesteld om de negatieve effecten te verminderen, maar ook stimuleringsmaatregelen, die de woningmarkt positief moeten beïnvloeden.

Voor de (middel)lange termijn zullen bovenstaande stappen in de organisatie worden geborgd, zodat adequaat op ontwikkelingen kan worden gereageerd. Daarnaast is een denktank opgericht waarin diverse interne en externe specialisten aan de slag gaan met actuele thema's en het ontwikkelen van innovatieve oplossingen en samenwerkingsvormen. Op deze wijze willen we de woningbouw en werkgelegenheidsopgave voor Veldhoven en de regio veilig stellen, maar ook een verantwoorde meerjarenbegroting opstellen.

Tegelijk met de voorliggende voorjaarsnota 2013 vindt in de raadsvergadering van 26 juni 2012 de behandeling plaats van de jaarrekening 2011. In de jaarrekening is de tussentijdse actualisatie van de bouwgrondexploitatie opgenomen, rekening houdende met de actuele marktsituatie. In de paragraaf grondbeleid van deze jaarrekening wordt ingegaan op de marktontwikkelingen en wordt een voorschot genomen op het aanvalsplan.

Dit aanvalsplan wordt eveneens behandeld in de raadsvergadering van 26 juni 2012. Korthedshalve wordt verwezen naar deze afzonderlijke notitie. De cijfers die in het aanvalsplan zijn aangegeven kunnen worden beschouwt als een aanloop naar de begroting 2013.

2.6 Doorontwikkeling P&C-cyclus

Zoals in de vorige paragrafen besproken komen er in de nabije toekomst grote strategische (en daarmee financiële) opgaven en uitdagingen op de gemeente Veldhoven af. Deze ontwikkelingen benadrukken het belang om te beschikken over een adequate P&C cyclus. Met de P&C cyclus geven we op systematische wijze vorm aan het proces van richting geven (sturen/ plannen) en het op koers houden (beheersen en bijsturen) van onze organisatie zodat onze strategische doelen worden bereikt.

Als gemeente Veldhoven beschikken we over een P&C cyclus maar zowel in de raad als bij het college en de ambtelijke organisatie leven ideeën over het aanpassen van de P&C cyclus. Ideeën van verschillende betrokkenen en actoren binnen de P&C cyclus. Deze ideeën kunnen van elkaar verschillen en kunnen zelfs onderling tegenstrijdig zijn. Belangrijk is echter om te constateren dat er een gedeelde opvatting leeft om de huidige P&C cyclus onder de loep te nemen. Een mooi vertrekpunt voor het traject om de P&C cyclus aan te passen.

Het college vindt het belangrijk om met de verschillende actoren gezamenlijk op te trekken. Vandaar dat wij verheugd zijn dat binnen het presidium een werkgroep is ingesteld om dit traject vorm te geven. In de werkgroep zijn de raad, het college en de ambtelijke organisatie vertegenwoordigd.

De P&C cyclus bestaat niet alleen uit instrumenten zoals kadernota, voorjaarsnota, begroting, burap en jaarrekening. Ook andere aspecten spelen een belangrijke rol binnen de P&C cyclus, deze aspecten zijn niet alléén financieel ingegeven. Naast de instrumenten kan onder andere gedacht worden aan de aspecten strategische doelstellingen, maatschappelijke effecten , het aantal programma's, het aantal afwegingsmomenten voor het beschikbaar stellen van middelen, het rapporteren over beleidsafwijkingen of over de stand van zaken van het beleid en het rapporteren over de bereikte resultaten.

Kortom onderwerpen en aandachtsgebieden genoeg waarmee de werkgroep aan de slag kan gaan.

Hieronder wordt, zoals aangegeven in de brief aan de raad van 10 april 2012, een procedurevoorstel gedaan om de P&C cyclus in een gezamenlijk traject aan te passen. Streven is om te komen tot een breed gedragen, toekomstbestendige P&C cyclus. De doelstelling is om de begroting 2014 als eerste instrument volgens de aangepaste P&C cyclus op te stellen.

	Activiteiten	Periode
Stap 1 Startbijeenkomst	Deze eerste stap wordt gebruikt om afspraken te maken over: - de aanpak en werkwijze voor het traject (wie doet wat, wat zijn de verwachtingen); - de data voor de vervolgssessies; - communicatie vanuit de werkgroep naar de raad; - het verloop van de besluitvorming binnen de werkgroep.	28 juni 2012
Stap 2 Vaststellen uitgangspunten en kaders	In deze stap worden het doel en de kaders van de P&C cyclus opgeleverd. Ambtelijk wordt een toelichting gegeven op de huidige P&C cyclus en worden de keuzemogelijkheden aangegeven. Kaders ten aanzien van de P&C cyclus zijn onder andere terug te vinden in de Gemeentewet en de Financiële beheersverordening. Doel en resultaat van deze stap is consensus over de (definitie van de) P&C cyclus en welke actoren hebben	Week 41

	welke rol binnen de P&C cyclus, kortom dat iedereen dezelfde taal spreekt.	
Stap 3 Vaststellen gewenste situatie	In deze stap wordt het resultaat van stap 2 nader geconcretiseerd en ingevuld. Gedacht kan worden aan hoeveel en welke programma's worden gehanteerd, welke afweegmomenten worden gehanteerd, worden rapportages ingericht als afwijkingenrapportage of als stand van zaken rapportage, welke instrumenten worden gehanteerd om de P&C cyclus vorm te geven. Op te leveren resultaat is een inventarisatie van de P&C cyclus zoals deze beoogd wordt.	November 2012
Stap 4 Vaststellen mogelijke aanpassingen	De inventarisatie van de beoogde P&C cyclus wordt in deze stap, voorzien van ambtelijk advies, besproken, verkend, geanalyseerd en afgewogen. Voor- en nadelen worden in beeld gebracht Een mogelijk afwegingskader kan zijn welke factoren en elementen hebben invloed op (de beleving van) de effectiviteit van de P&C cyclus (bijvoorbeeld de doorlooptijd tussen het opstellen van een burap en behandeling in de raad). Centraal staat de vraagstelling waaraan draagt een aanpassing bij? De aanpassingsrichtingen worden verkend en geanalyseerd. Resultaat van deze stap is een overzicht van mogelijke aanpassingen voorzien van consequenties, kanttekeningen en kansen.	December 2012
Stap 5 Formuleren en kiezen van aanpassingsrichtingen	In deze stap worden uit het overzicht van stap 4 aanpassingsrichtingen gekozen die geïmplementeerd worden. Het resultaat van deze stap is een overzicht van te implementeren aanpassingen.	Januari 2013

Stap 6 Implementeren gekozen oplossingen	In deze laatste stap wordt een plan van aanpak opgesteld met welke aanpassingen hoe en wanneer worden geïmplementeerd. Resultaat is een aangepaste P&C cyclus.	Februari 2013
---	---	---------------

Zoals aangegeven is de doelstelling om de begroting 2014 op te stellen volgens de aangepaste (nieuwe) P&C cyclus. Dit betekent dat in het jaar 2013 deze begroting voor 2014 wordt opgesteld. Uitgaande van de tijdslijnen zoals deze momenteel worden gehanteerd, betekent dit dat bovenstaand traject vóór de zomer van 2013 afgerond moet zijn. Een krappe maar haalbare planning.

Om hieraan proactief invulling te geven, zijn wij zo vrij geweest om de startbijeenkomst concreet te plannen, op 28 juni. De overige 5 data worden voorgesteld te plannen tijdens deze startbijeenkomst op 28 juni.

Tussen de onderscheiden stappen is tijd ingepland. Deze tijd biedt de raadsleden in de werkgroep gelegenheid om tussentijds terugkoppeling te geven naar de raad. Het procesvoorstel is vormgegeven in stappen. Dit wil niet per definitie zeggen dat een stap uit 1 sessie bestaat, een stap kan ook uit meerdere sessies bestaan. Tijdens de startbijeenkomst kan dit nader bepaald worden.

Het college kijkt uit naar het uitvoeren van dit aanpassingstraject. Een aanpassingstraject dat wij zien als co-creatie tussen raad, college en ambtelijke organisatie.

3. Financieel perspectief 2013–2016

Dit hoofdstuk van de voorjaarsnota betreft een bijstelling van het meerjarenperspectief 2013-2016 aan de hand van een aantal elementen. Deze elementen worden in de afzonderlijke paragrafen belicht.

Ten eerste worden de financiële uitgangspunten voor de meerjarenbegroting 2013-2016 voorgelegd. De consequenties van deze technische uitgangspunten worden zichtbaar gemaakt in de tweede paragraaf. Ook de structurele doorwerking van de eerste bestuursrapportage 2012 wordt in deze paragraaf verwerkt.

Vervolgens wordt een inventarisatie gepresenteerd van nieuwe beleidsvoornemens 2013 en volgende jaren. Conform de indeling van de begroting 2013 is weer een onderscheid gemaakt in wettelijke ontwikkelingen (categorie W) en middelen die beschikbaar gesteld moeten worden voor een handhaving van het huidige voorzieningenniveau activiteiten (categorie H) en nieuwe beleidsvoornemens (categorie N).

In de vierde paragraaf zal vervolgens inzicht worden verschaft in het geactualiseerde meerjarenperspectief na verwerking van alle in deze voorjaarsnota gepresenteerde mutaties. Dit vormt het vertrekpunt voor de totstandkoming en de begroting 2013 en volgende jaren.

Tot slot wordt in paragraaf 5 de stand van de algemene reserves gepresenteerd. Hier is tevens de bestuursrapportage I-2012 en de mutaties uit deze voorjaarsnota in verwerkt om een actueel beeld van de reservepositie te geven.

3.1 Financiële uitgangspunten

Hieronder volgen enkele beleidsmatige uitgangspunten voor de te ramen baten en lasten in de verschillende jaarschijven van de begroting 2013 en de meerjarenbegroting 2013-2016. De financieel beleidsmatige en technische uitgangspunten worden in deze voorjaarsnota als financiële spelregels gepresenteerd, waarvan het merendeel tot nu toe al werd gehanteerd en in aangescherpte vorm nu is weergegeven als kader voor de (meerjaren)begroting.

Beleidsmatige uitgangspunten

1	Het begrotingsjaar 2013 en volgende jaren is tenminste sluitend (begrotingssaldi 2013, 2014, 2015 en 2016 ≥ 0).
2	Reëel ramen is het uitgangspunt voor de begroting 2013 en de meerjarenbegroting 2013-2016 op basis van voorzichtigheid en nauwkeurigheid.
3	Het financieel beleid op het gebied van waardering en afschrijving, reserves, voorzieningen en rentebeleid alsmede kostentoerekening ligt vast in afzonderlijke beleidsnota's als basis voor de (meerjaren)begroting. Eventuele beleidsafwijkingen van deze door de raad vastgestelde nota's, die ten grondslag liggen aan de begroting, worden ook afzonderlijk gemeld in de begroting en op deze wijze door de raad geaccordeerd.
4	In de planning en controlcyclus is sprake van twee integrale afweegmomenten voor het beschikbaar stellen van nieuwe of aanvullende middelen (zowel incidenteel als structureel), te weten in Burap I/voorjaarsnota en in de begroting.

	Tussentijds kan afweging (en honorering) van <u>nieuwe of aanvullende incidentele middelen</u> plaatsvinden, wanneer de ontwikkeling een incidenteel karakter heeft. Deze lasten kunnen worden gedekt via de post onvoorzien. Tussentijds vindt enkel afweging (en honorering) van <u>nieuwe of aanvullende structurele middelen</u> plaats als gevolg van: - wettelijke ontwikkelingen - andere onontkoombare uitgaven (in het licht van risico's, veiligheid of vertragingen) Het beschikbaar stellen van middelen hiervoor wordt via raadsvoorstel en een afzonderlijke begrotingswijziging geaccordeerd. Wanneer aan geen van deze criteria wordt voldaan, kan het bijbehorend beleid wel via behandeling van het raadsvoorstel worden vastgesteld <u>onder voorbehoud van het beschikbaar stellen van de bijbehorende middelen</u> op het eerstvolgende integrale afweegmoment.
--	---

Technische uitgangspunten

5	Prognose van het aantal inwoners en woningen worden bepaald op basis van kengetallen uit de jaarrekening én de geactualiseerde woningbouwplanning per 1 januari 2012 met als uitgangspunt een daling van de jaarlijkse bezetting per woning van 0,015.
6	De personeelsbegroting is onderdeel van de (meerjaren)begroting. De te ramen stijging van de salarislasteren wordt meerjarig bepaald op basis van (een inschatting van de) CAO-afspraken. Voor de jaren 2013 tot en met 2016 wordt voortsnog uitgegaan van een jaarlijkse loonstijging van 1,0%. (in de meerjarenbegroting 2012-2015 was dit 1,0%).
7	De te ramen stijging van de beïnvloedbare lasten wordt meerjarig tot en met 2014 bepaald op 0% dit is conform het besluit van de begroting in het kader van de bezuinigingen. Voor 2015 gaan wij uit van (een inschatting van) de inflatie volgens het CBS (maart 2012). Op basis van deze gegevens wordt in de meerjarenbegroting 2013-2016 uitgegaan van een prijsstijging van 2,5% voor jaarschijf 2015 e.v. (terwijl in de begroting 2012-2015 nog uitgegaan werd van 2,6%).
8	De te ramen stijging van de beïnvloedbare baten wordt meerjarig bepaald op basis van (een inschatting van) de inflatie volgens het CBS (maart 2012). Op basis van deze gegevens wordt in de meerjarenbegroting 2013-2015 uitgegaan van een prijsstijging van 2,5% (terwijl in de begroting 2012-2015 nog uitgegaan werd van 2,6%).
9	De stijgingspercentages voor lonen en prijzen worden in de startnotitie aan het begin van het jaar op basis van de op dat moment bekende gegevens vastgesteld. Deze worden bij de totstandkoming van de begroting niet meer aangepast, tenzij er sprake is van een afwijking van meer dan 0,50% op jaarbasis. Deze bijstelling geldt niet tot en met 2014 zoals genoemd onder punt 7.
10	Voor begrotingsjaar 2016 als vierde, nieuw toegevoegde jaarschijf (waarbij 2016 = 2015), van de meerjarenbegroting wordt areaaluitbreiding nieuw opgenomen. Dit betreft onder meer (autonome) uitbreiding van het onderhoud aan wegen, straten, pleinen, groen, verlichting en dergelijke.

3.2 Structurele doorwerking burap en bijstelling uitgangspunten

Voor de actualisatie van de begrotingsjaren 2013-2016 gaan we terug naar het meerjarenperspectief 2012-2015, zoals dat in de eerste bestuursrapportage 2012 in paragraaf 3.2 als startpunt is gepresenteerd. Uitgaande van vaststelling van deze bestuursrapportage dient het meerjarenperspectief 2013-2016 geactualiseerd te worden met de structurele doorwerking van bijstellingen uit deze rapportage.

Daarnaast worden alle meerjarige calculaties geactualiseerd op basis van de financieel-technische uitgangspunten (loon- en prijscorrecties) en eventuele overige autonome ontwikkelingen, zoals deze in paragraaf 3.1 zijn weergegeven. Ook wordt voor het nieuwe jaar, 2016, de areaaluitbreiding meegenomen. Eventuele kleinere correcties in de calculaties of verschuivingen in ramingen tussen jaren zijn nu nog niet meegenomen, maar worden betrokken bij de opstelling van de begroting. Ook de actualisatie van de personeelsbegroting 2013 in combinatie met de urenplanningen 2013 zijn nog niet financieel vertaald.

Deze structurele doorwerking van de bestuursrapportage alsmede de bijstelling van de technische uitgangspunten leidt tot wijziging van de meerjarige begrotingssaldi, hetgeen in onderstaand overzicht is weergegeven.

Geactualiseerd meerjarenperspectief 2013-2016 obv burap I-2012 en uitgangspunten

	bedragen x € 1.000,- - = tekort (nadeel)	2013	2014	2015	2016
Meerjarenperspectief incl. wijzigingen 2012		1.150	2.866	2.022	2.022
- Structurele doorwerking bestuursrapportage I-2012		-851	202	1.227	1.251
- Bijstelling rekenrentepercentage		-1.024	-1.065	-1.051	-933
- Effect van de bijstelling technische uitgangspunten		-31	-51	-27	82
Subtotaal effect paragraaf 3.2		-1.906	-914	149	400
Meerjarenperspectief 2013-2016 na bijstellingen en bestuursrapportage I-2012		-756	1.952	2.171	2.422

De saldi in dit overzicht geven aan dat na verwerking van de structurele consequenties van bestuursrapportage en na bijstelling van de uitgangspunten er sprake is van een begrotingstekort van € 756.000,- in 2013 oplopend tot en met een overschot van € 2.422.000,- in 2016.

Voor de toelichting op de structurele doorwerking van de bestuursrapportage wordt verwezen naar dit betreffende document inclusief het resumerende overzicht.

In de begroting 2013 zal op basis van de geactualiseerde liquiditeitenplanning m.b.t. investeringen en bouwgrondexploitatie de rentelasten meerjarig worden bijgesteld. Conform de nota rentebeleid en -toerekening wordt daarnaast jaarlijks de rekenrente bijgesteld. De rekenrente voor de begroting 2013 is berekend op 3,2%. In de vorige meerjarenbegroting 2012-2015 was de rekenrente 3,8%. Een daling van de rekenrente heeft een negatief effect op het exploitatiesaldo van de begroting. De meerjarige bijstelling is als volgt: voor 2013 een nadeel van € 1.024.000, 2014: € 1.065.000, 2015: € 1.051.000 en voor 2016 een nadeel van € 933.000.

Het negatieve effect wordt veroorzaakt doordat met een lagere rekenrente minder rente wordt doorbelast naar de bouwgrondexploitatie. Verder is er nog een aantal producten die middels kostendekkende tarieven aan de burger worden doorbelast. De bijstelling van de rente op deze producten heeft derhalve geen effect op het exploitatiesaldo van de begroting.

De technische uitgangspunten zijn weergegeven in paragraaf 3.1. De te ramen stijging van de beïnvloedbare lasten wordt tot en met 2014 bepaald op 0%. Dit is conform het besluit van de begroting in het kader van de bezuinigingen. Voor 2015-2016 wordt uitgegaan van (een inschatting van) de inflatie volgens het CBS (maart 2012). Op basis van deze gegevens wordt in de meerjarenbegroting 2013-2016 uitgegaan van een prijsstijging van 2,5% voor jaarschijf 2015 en 2016. De baten worden in de periode 2013-2016 geïndexeerd met 2,5%.

De personeelsbegroting is onderdeel van de (meerjaren)begroting. De te ramen stijging van de salarislasten wordt meerjarig bepaald op basis van (een inschatting van de) CAO-afspraken. Voor de jaren 2013 tot en met 2016 wordt vooralsnog uitgegaan van een jaarlijkse loonstijging van 1,0%. (in de meerjarenbegroting 2012-2015 was dit eveneens 1,0%).

De basis van de jaarschijf 2016 is het jaar 2015 (zie technische uitgangspunten paragraaf 3.1). Gevolg hiervan is dat de rentelast 2016 niet actueel is. Deze is voor het jaar 2016 geactualiseerd en verwerkt in het effect van de bijstelling technische uitgangspunten. Ook zijn door areaalveranderingen de onderhoudsbudgetten bijgesteld.

Wanneer er sprake is van een geprognosticeerde afwijking van 0,5% (prijs- en/of loonindex), dan zullen de ramingen in de aanloop naar de begroting 2013 alsnog worden bijgesteld met het dan actuele percentage.

3.3 Inventarisatie nieuw beleid 2013 e.v.

In dit hoofdstuk zijn voor elk programma de nieuwe beleidsvoornemens geïnventariseerd die consequenties hebben in 2013 en/of verder. Dit betreft enkel een inventarisatie van de beleidsvoornemens, aangezien de integrale afweging pas plaatsvindt bij de begroting 2013.

De beleidsvoornemens zijn voorzien van een categorie (W, H, of N):

Categorie W (wettelijk): In deze categorie zijn met name voorstellen opgenomen, waarin de kosten hun oorsprong vinden in aanpassing van wet of regelgeving of uitvoering van reguliere wettelijke taken.

Categorie H (handhaving huidig niveau): In deze categorie zijn met name voorstellen opgenomen, waarin de beleidsvoornemens zorg dragen voor handhaving van het huidige voorzieningenniveau (extern) of het niveau van de bedrijfsvoering (intern)

Categorie N (nieuw): In deze categorie zijn met name voorstellen opgenomen, waar het zwaartepunt in het beleidsvoornemen gelegen is in een nieuw voornemen of een (kwaliteits)impuls voor het huidige voorzieningenniveau.

Uiteraard zijn ook de financiële consequenties per nieuw beleidsvoornemen zichtbaar gemaakt. Nadrukkelijk wordt nogmaals opgemerkt dat het slechts een inventarisatie van voornemens betreft, die nadere integrale afweging behoeven bij de totstandkoming en behandeling van de begroting.

Effect van inventarisatie nieuw beleid 2013 e.v.

Begr	Omschrijving prog	bedragen x € 1.000,- - = nadeel				
		2013	2014	2015	2016	cat.
	Inventarisatie voorstellen nieuw beleid 2011 e.v.					
5	Herinrichting verblijfsgebied 't Look (Invest 2014-2017: € 6.000.000,-)	0	-200	-1.800	-1.800	N
5	Herinrichting verblijfsgebied 't Look dekking algemene reserve	0	200	1.800	1.800	N
8	Implementatie ondergrondse afvalinzameling (Invest 2013: € 313.000,-)	-10	-31	-30	-29	N
16	Verhoging tarief afvalstoffenheffing	10	31	30	29	N
10	Continuering actieplan voortijdig schoolverlaten	-35	0	0	0	H
10	Techniekstimulering op scholen	-10	-10	-10	0	H
11	Structurele subsidiëring vier evenementen	-14	-14	-14	-14	H
12	LED-verlichting in 3 gymnastiekhallen (investering 2013: € 45.000,-)	-1	-4	-4	-4	N
12	Besparing energiekosten gymnastiekhallen	3	3	3	3	N
15	Speelvoorzieningen 2013-2015 (Investering: € 255.000,-)	-85	-85	-85	0	H/N
15	Speelvoorzieningen 2013-2015 dekking algemene reserve	85	85	85	0	H/N
	Subtotaal effect paragraaf 3.3	-57	-25	-25	-15	

Programma 5 Bereikbaarheid

Herinrichting verblijfsgebied 't Look

In het verleden is door de Raad reeds voorbereidingkrediet beschikbaar gesteld.

Inmiddels is een doorrekening gemaakt voor de totale uitvoeringskosten van het gehele verblijfsgebied inclusief de hoofdweg. Voor de volgende jaarschijven is (uitvoerings)krediet benodigd; 2014: € 200.000,-, 2015:

€ 1.800.000,-, 2016: € 1.800.000,- en 2017: € 2.200.000,-. In een later stadium zal een nadere uitwerking volgen waarbij administratief alsnog een splitsing gemaakt zal worden naar de diverse uitvoeringsgebieden binnen het totale project. De investeringskosten worden gedekt uit de algemene reserve.

Programma 8 Milieu en duurzaamheid

Implementatie ondergrondse afvalinzameling

In de raad van 15 mei 2012 komt de implementatie ondergrondse afvalinzameling ter goedkeuring aan bod. De investeringskosten zijn € 313.000,-. De kapitaallasten (rente en afschrijving) van deze investering worden gecompenseerd door een verhoging van het tarief afvalstoffenheffing.

Programma 10 Onderwijs

Continuering actieplan voortijdig schoolverlaten

Het actieplan voortijdig schoolverlaten loopt tot en met 31 juli 2013. Het voorstel is om het actieplan te verlengen tot en met 31 december 2013. Een mogelijke verlenging na 2013 is afhankelijk van de evaluatie van het actieplan. Een eerste evaluatie vindt plaats in 2012, de uitgebreide evaluatie vindt plaats in het voorjaar van 2013.

Techniekstimulering op scholen

Stichting Jeugd en beroep ontvangt vanaf 2009 een subsidie van € 10.000 per jaar voor techniekstimulering op basisscholen. Doel is kinderen op een praktische manier te laten kennis maken met techniek waardoor zij later meer gemotiveerd zijn om een technische opleidingsrichting te kiezen. Basisscholen kunnen bij de stichting terecht voor techniekeducatie, - projecten, excursies en lesmateriaal. Techniekstimulering past binnen actie 15 van het Economisch Actieprogramma 2011-2014.

De huidige subsidie van Stichting Jeugd en Beroep loopt eind 2012 af. Stichting Jeugd en beroep is sinds 1 juli 2011 een zelfstandig bedrijfsonderdeel van de maatschappelijke onderneming Korein. Naar verwachting zal de stichting ook voor 2013 en volgende jaren een subsidie aanvraag indienen. Voorstel is om een structurele subsidie van maximaal

€ 10.000 per jaar te verstrekken voor de periode 2013 tm 2015. In deze periode worden afspraken gemaakt over een andere wijze van subsidiëring na 2015 rekening houdende met het stimuleren van het maatschappelijk ondernemerschap van de stichting. Met deze werkwijze wordt aangesloten bij de aanpak van subsidiëring van stichting Jeugd en Beroep door de gemeente Eindhoven.

Programma 11 Kunst en cultuur

Structurele (extra) subsidiëring 4 evenementen

Naar aanleiding van een ingediend amendement tijdens de begrotingsbehandelingen in november 2011 heeft het college toegezegd een voorstel te doen in de burap I voor structurele subsidiëring van de genoemde vier evenementen. Deze evenementen ontvangen al enkele jaren steeds eenjarige (extra) subsidies, die niet structureel in het WBP worden opgenomen, omdat besluitvorming daarover eerst betrokken moest worden bij de discussie rond bezuinigingen en modernisering van de subsidies. Het amendement was bedoeld om deze al enkele jaren durende onzekerheid van telkens eenjarige subsidies voor de Oranjemarkt op te heffen en er een structurele situatie van te maken. Vanuit het gelijkheidsbeginsel heeft het college vervolgens aangegeven dat dan ook toe te willen passen op de andere drie evenementen. In de Evenementennota die in december 2012 aan de raad zal worden voorgelegd, zal inhoudelijk nader ingegaan worden op het belang van deze en andere evenementen voor Veldhoven.

Programma 12 Sport en recreatie

LED-verlichting gymzalen

In 2010 is in het kader van de kredietcrisismaatregelen bij wijze van "pilot-project" de traditionele verlichting in sporthal Den Ekkerman en gymzaal De Messenmaker vervangen door zgn. LED-verlichting.

Voorgesteld wordt eenzelfde maatregel te treffen in de gymzalen Van Vroonhovenlaan, Bisschopstraat en Norenberg. De gymzalen Lange Kruisweg en Pastoor Jansenplein zullen worden opgenomen in de MFA's Midden en Zuid. De LED-verlichting daar zal worden opgenomen in het programma van eisen.

Investeringskosten per gymzaal € 15.000.; derhalve een totale investering van € 45.000. Met dit voorstel wordt aangesloten bij het streven naar duurzaamheid en bij de motie die tijdens de raadsvergadering van 15 juli 2010 is aangenomen om het energieverbruik in de gemeentelijke gebouwen terug te dringen. Verder is berekend dat de LED-verlichting een besparing in kosten (energie + besparing vervangingskosten lampen) oplevert van ca. € 2.500 per jaar.

Programma 15 Natuur- en recreatiegebied

Speelvoorzieningen 2013-2015

Voor de jaren 2013, 2014 en 2015 is per jaarschijf € 85.000,- budget nodig voor de uitvoering van het speelruimtebeleidsplan, zie tevens het collegebesluit d.d. 28 maart 2012.

3.4 Resumerend: Geactualiseerd meerjarenperspectief

Deze voorjaarsnota geeft na bijstelling aan de hand van alle elementen uit de vorige hoofdstukken c.q. paragrafen een geactualiseerd meerjarenperspectief, waaruit de beschikbare (structurele) begrotingsruimte naar voren komt. Dit geactualiseerde meerjarenperspectief in deze voorjaarsnota vormt het vertrekpunt voor de totstandkoming c.q. behandeling van de begroting en de integrale afweging van voorstellen voor het eventueel ter beschikking stellen van middelen.

Het geactualiseerde meerjarenperspectief ziet er na actualisatie als volgt uit:

	bedragen x € 1.000,- - = tekort (nadeel)	2013	2014	2015	2016
Meerjarenperspectief incl. wijzigingen 2012		1.150	2.866	2.022	2.022
- Taakstellende bezuiniging participatieplein		72	222	222	222
- Invloed extra bezuinigingsmaatregelen op gemeentefonds		pm	pm	pm	pm
- Ontwikkelingen gemeentefonds ahv meicirculaire 2012		pm	pm	pm	pm
Subtotaal effect hoofdstuk 2		72	222	222	222
- Structurele doorwerking bestuursrapportage I-2012		-851	202	1.227	1.251
- Bijstelling rekenrentepercentage		-1.024	-1.065	-1.051	-933
- Effect van de bijstelling technische uitgangspunten		-31	-51	-27	82
Subtotaal effect paragraaf 3.2		-1.906	-914	149	400
Meerjarenperspectief 2013-2016 na voorjaarsnota		-684	2.174	2.393	2.644

Na verwerking van de bijstellingen uit hoofdstuk 2 en paragraaf 3.2 komt een begrotingstekort naar voren in 2013 van € 684.000,- en begrotingsoverschotten van € 2.174.000, € 2.393.000 en € 2.644.000 in 2014, 2015 en 2016.

In paragraaf 3.3 wordt een inventarisatie gegeven van voorstellen nieuw beleid. De afweging of deze voorstellen worden doorgevoerd vindt plaats bij de begroting 2013.

	bedragen x € 1.000,- - = tekort (nadeel)	2013	2014	2015	2016
Inventarisatie voorstellen nieuw beleid 2013 e.v.					
- Herinrichting verblijfsgebied 't Look (Invest 2014-2017: € 6.000.000,-)		0	-200	-1.800	-1.800
- Herinrichting verblijfsgebied 't Look dekking algemene reserve		0	200	1.800	1.800
- Implementatie ondergrondse afvalinzameling (Invest 2013: € 313.000,-)		-10	-31	-30	-29
- Verhoging tarief afvalstoffenheffing		10	31	30	29
- Continuering actieplan voortijdig schoolverlaten		-35	0	0	0
- Techniekstimulering op scholen		-10	-10	-10	0
- Structurele subsidiëring vier evenementen		-14	-14	-14	-14
- LED-verlichting in 3 gymnastiekzalen (investering 2013: € 45.000,-)		-1	-4	-4	-4
- Besparing energiekosten gymnastiekzalen		3	3	3	3
- Speelvoorzieningen 2013-2015 (Investering: € 255.000,-)		-85	-85	-85	0
- Speelvoorzieningen 2013-2015 dekking algemene reserve		85	85	85	0
Subtotaal effect paragraaf 3.3		-57	-25	-25	-15

3.5 Ontwikkeling reservepositie

In onderstaande tabel wordt de actuele stand van de algemene reserve weergegeven. In de beginsaldi 2013 is rekening gehouden met de wijzigingen in 2012 voortkomend uit de bestuursrapportage I-2012. De jaarschijf 2016 is een nieuwe jaarschijf in de meerjarenbegroting, die pas bij de opstelling van de begroting 2013-2016 volledig ingevuld kan worden. Vooralsnog is in de laatste kolom op onderdelen in 2016 een pro memoriepost opgenomen. De consequenties van het "Aanvalsplan Crisisaanpak Woon- en werklocaties Veldhoven" zijn niet in onderstaande cijfers verwerkt.

De algemene reserve (in tegenstelling tot bestemmingsreserves) is het onbestemde deel van het eigen vermogen (totaal van bezittingen minus totaal van schulden). De gemeente Veldhoven heeft de algemene reserve verdeeld in een benoemd risico deel, een onbenoemd risico deel en een vrij deel. De algemene vrije reserve kan worden ingezet om incidentele uitgaven te dekken. De algemene reserve mag niet negatief zijn, maar het is daarnaast ook zeker niet wenselijk om een negatieve algemene vrije reserve te hebben. Is dit wel het geval dan kunnen (benoemde en onbenoemde) risico's niet gedekt worden. Adequaat handelen is dan vereist.

Overzicht algemene reserve

	2013	2014	2015	2016
bedragen x € 1.000,-				
Stand per 1-1				
Risicoreserve benoemde risico's	4.543	4.543	4.543	4.543
Risicoreserve onbenoemde risico's	10.000	10.000	10.000	10.000
Algemene vrije reserve	-4.519	-16.216	-25.927	-29.003
Totale algemene reserve	10.024	-1.673	-11.384	-14.460

Mutatie overzicht algemene vrije reserve

	2013	2014	2015	2016
bedragen x € 1.000,-				
Stand 1-1 algemene vrije reserve	-4.519	-16.216	-25.927	-29.003
Onttrekkingen primitieve begroting 2012				
Investerings maatschappelijk nut	1.690	670	820	pm
MFA-Midden	735	0	0	0
MFA-Zuid	0	280	0	0
Egalisatie reserve grote werken	2.826	4.969	1.692	pm
Egalisatie voorziening bovo	0	1.826	3.000	pm
Uitbreiding Meerhoef 1e lokaal	368	0	0	0
Dienstverleningsbeleidsplan	240	0	0	0
Uitvoering woonvisie 2010-2014	37	0	0	0
Burap I 2012				
Verschuiving bestaande investeringen maatschappelijk nut	-900	1.549	0	0
Kredietaanpassingen bestaande investeringen maatschappelijk nut	0	32	0	0
Wijziging egalisatie reserve grote werken	90	100	-392	800
Negatieve voorziening bovo	6.526	0	0	0
Voorjaarsnota 2013				
Inventarisatie: Speelvoorzieningen 2013-2015	85	85	85	0
Inventarisatie: Herinrichting verblijfsgebied 't Look	0	200	1.800	1.800
Totaal onttrekkingen	11.697	9.711	7.005	2.600
Stortingen primitieve begroting 2012				
Begroot resultaat parkeerbedrijf	34	76	87	87
Begroot resultaat BGE	6.282	6.365	13.536	505
Burap I 2012				
Terugdraaien oude resultaten bge	-6.282	-6.365	-13.536	-505
Resultaten bge jaarrekening 2011	0	0	3.929	3.000
Lijst additionele bezuinigingen	-34	-76	-87	-87
Voorjaarsnota 2013				
-				
Totaal stortingen	0	0	3.929	3.000
Stand 31-12 algemene vrije reserve	-16.216	-25.927	-29.003	pm